

Vereniging Oud Oegstgeest

Adviescommissie Groen & Natuur Oegstgeest

TITEL: Visie op landgoed en kasteel Endegeest vanuit Cultuurhistorie en Natuur

Openbare brief aan de inwoners van Oegstgeest, de gemeenteraad en het College van Burgemeester en wethouders

6 september 2017

Introductie

Aanleiding en inleiding

Het landgoed met kasteel Endegeest is al zeer vele jaren een prachtig gebied in Oegstgeest, een parel die het waard is behouden en goed beheerd te worden. Deze schat binnen ons dorp willen wij als inwoners van onze gemeente niet kwijt!

Het is vanuit die invalshoek dat de Adviescommissie Groen en Natuur (AGN) en de Vereniging Oud Oegstgeest (VOO) elkaar hebben gevonden om samen de bijzondere betekenis van dit gebied aan de Oegstgeester politiek en de inwoners van ons dorp onder de aandacht te brengen. De bestuurlijke activiteiten, uitmondende in het opstellen van het Ambitiedocument Park Endegeest (juni 2017), en de bespreking daarvan op de openbare bijeenkomst op 20 juni 2017, markeerden hét moment waarop onze organisaties begrepen dat het van groot belang is om onze kennis en betrokkenheid te verwoorden en het belang ervan met allen in het dorp, maar ook daarbuiten te delen. De directe aanleiding voor het opstellen van dit Ambitiedocument was, dat delen van het landgoed en zijn gebouwen te koop staan en dat voor nieuwe functies in het gebied het bestemmingsplan moet worden aangepast.

Het zijn niet alleen onze beide organisaties die het landgoed met kasteel Endegeest ter harte gaan. Ook de bewoners van het Wilhelminapark, van de Dirck van Swietenlaan en die van de Endegeester- en Rhijngeesterstraatweg zien de grote betekenis van het gebied en de eventuele gevolgen van de voorgenomen ontwikkelingen. En met zekerheid ook vele anderen in ons dorp en in de omliggende wijken in Leiden.

Wij hebben bij het formuleren van onze visie dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen die de Monumentencommissie in 2016 en 2017 aan het College van Burgemeester en wethouders heeft uitgebracht.

De gemeente (het College van Burgemeester en wethouders) heeft aangegeven, dat in september 2017 de Gebiedsvisie de opvolger zal zijn van het Ambitiedocument, dat als eerste stap en in samenspraak tussen de gemeente Oegstgeest en de gemeente Leiden is gemaakt. De komende Gebiedsvisie moet o.a. het actuele verkoopproces van de gemeente Leiden (als private eigenaar van grond en panden) begeleiden. Ook is bekend, dat de zorginstelling Rivierduinen een aantal panden gaat verkopen, maar wel een aantal zorgfuncties in het gebied zal behouden.

Deze complexe context vormde de aanleiding om vanuit cultuurhistorie én natuur en landschap een visie op te stellen op de huidige kwaliteiten van het gebied. De beoogde ontwikkelingen en de

ruimtelijke plannen waarin eventuele nieuwe ontwikkelingen worden vastgelegd, kunnen vanuit deze belangrijke aspecten afdoende worden getoetst. Het zijn echter niet alleen de effecten die zich in het landgoed sec openbaren, maar de doorwerking van deze effecten in de ruimere omgeving is zeker zo belangrijk.

Het landgoed en kasteel Endegeest vormen samen een van de belangrijkste cultuurhistorische locaties in Oegstgeest, met zeer grote natuurwetenschappelijke waarde. Ook is het gebied van historisch belang, o.a. omdat het bijzondere bewoners heeft gekend. Het landgoed ligt in Oegstgeest in het rijksbeschermd dorpsgezicht Wilhelminapark en Geesten en vormt daarmee één ruimtelijk geheel, waartoe ook andere monumenten en natuurgebieden aan de Endegeesterstraatweg behoren, zoals het gemeentehuis en de buitenplaats Rhijngeest.

Doel van deze visie

De Vereniging Oud Oegstgeest, de Adviescommissie Groen en Natuur, evenals de bewoners van het Wilhelminapark, de Dirck van Swietenlaan en de Endegeester- en Rhijngeesterstraatweg stellen dat veranderingen binnen het landgoed Endegeest grote invloed op het huidige gebied en zijn kwaliteiten zullen hebben. Om de huidige kwaliteiten te kunnen behouden, ontwikkelingen, te kunnen begeleiden en het geheel goed te kunnen beheren zijn kennis en politieke actie nodig. Daarom is deze visie opgesteld, en is hij gericht aan de inwoners van ons dorp, aan de gemeenteraad van Oegstgeest en aan het college van Burgemeester en wethouders. Samen kunnen wij werken aan een goede toekomst voor het landgoed en kasteel Endegeest en hun ruime omgeving.

In de volgende paragraaf worden de kwaliteiten van het gebied geschetst. Daarbij wordt duidelijk hoe de verschillende waarden van het gebied met elkaar verbonden zijn en samen tot meer dan de som der delen leiden. Vervolgens wordt ingegaan op de mogelijke effecten van enkele voorgenomen ontwikkelingen in het gebied. Afgesloten wordt met enkele aanbevelingen en een slotwoord.

Kwaliteiten van het gebied

Algemeen kader

De organisaties onderschrijven het in het Ambitiedocument geformuleerde uitgangspunt om voor het landgoed en het kasteel een ontwikkeling te formuleren die recht doet aan het cultuurhistorische, landschappelijk en natuurwetenschappelijk belang van het gebied. Wij ondersteunen het opstellen van een Gebiedsvisie. In onze ogen is deze Gebiedsvisie de eerste stap in de voorbereiding van een gewijzigd bestemmingsplan voor het gehele gebied van Wilhelminapark en Geesten. Door dit gehele gebied in ogenschouw te nemen wordt duidelijk wat de effecten zijn van de veranderingen die op en nabij het landgoed en het kasteel zullen gaan plaatsvinden. Een integrale benadering is de beste garantie om de kwaliteiten te kennen en te behouden.

Het landgoed en kasteel Endegeest hebben niet alleen een hoge historische waarde, maar ook lokaal, regionaal en zelfs nationaal zijn de landschappelijke en natuurwetenschappelijke kenmerken van betekenis. Het landgoed en het omliggende gebied binnen de omlijning van de Endegeesterstraatweg-Rhijngeesterstraatweg-Endegeesterlaan-Geversstraat-Leidsestraatweg-Nachtegaallaan-Wassenaarseweg is daarom van grote waarde voor de Oegstgeester gemeenschap.

Vier beschermingskaders die de waarde van het gebied tonen

Cultuurhistorische uitgangspunten voor het gebied zijn het rijksbeschermd dorpsgezicht van het gebied Wilhelminapark en Geesten, de status van rijksmonument van het kasteel, de ligging in de Landgoederenzone, en de omstandigheid dat grote delen van het gebied onderdeel zijn van het Nationale Natuur Netwerk (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Deze vier aan (delen van) het gebied toegekende waarderingskaders onderschrijven de noodzaak om zeer zorgvuldig met het gebied om te gaan. De AGN en VOO vinden het noodzakelijk dat deze beschermingskaders alle samen op één kaart van het gebied worden ingetekend, zodat zowel voor het relatief kleine gebied van het landgoed, voor het gebied van het beschermd dorpsgezicht, als voor het gehele gebied van het bestemmingsplan Wilhelminapark en Geesten de betekenis hiervan goed zichtbaar wordt.

Landschappelijke waarde

De landschappelijke waarde van het gehele gebied is groot. Bos, open parklandschap met waterpartijen en graslanden wisselen elkaar af. De kasteelbiotoop dient in goede staat te blijven, zodat de monumentale waarde van het kasteel in zijn omgeving geborgd blijft.

Voor de landschappelijke waarde zijn ook zichtlijnen van groot belang. In de huidige situatie zijn de zichtlijnen vanaf de voor-, respectievelijk achterzijde van het kasteel in noord-zuidrichting evident aanwezig en daardoor uitermate belangrijk. Deze zichtlijnen, geordend op basis van de symmetrieas van het kasteel, zijn bepalend voor het karakter van het gebied en zijn door de recente sloop van zorggebouwen in de afgelopen jaren prachtig hersteld tot de situatie die gelijkend is aan die uit het verleden. Bij eventuele bebouwing in het gebied moet het behoud van deze zichtlijnen een belangrijk uitgangspunt zijn.

Natuurwetenschappelijke en ecologische waarde

Het landgoed Endegeest is natuurwetenschappelijk en ecologisch gezien een zeer waardevol gebied, dankzij de ligging op het einde van een oude strandwal en de ruimte die het gebied heeft gekregen om zich te ontwikkelen. De strandwal ligt wat hoger dan de omliggende nattere terreinen. Het bijzondere van de strandwal op het landgoed is de samenstelling van de bodem, die is opgebouwd uit laagjes klei afgewisseld met zand. Het uitzonderlijke van Endegeest is dat het al vroeg als landgoed werd beheerd.

De oorspronkelijke aanleg van het park rond het landgoed was een formele tuin, zoals gebruikelijk in de 17-18e eeuw. In de 19^e eeuw kwam de Engelse landschapsstijl in de mode en deze werd ook toegepast door Zocher senior in zijn ontwerp voor Endegeest. Landschapstuinen geven meer mogelijkheden voor de ontwikkeling van natuurlijke processen dan de strakke formele tuinen. Op de langere duur kan een dergelijk landschapspark, wanneer het grotendeels ongestoord zijn gang heeft kunnen gaan, rijke ecosystemen ontwikkelen met een grote diversiteit aan soorten. De natuur- en ecologische waarde van een landgoedpark is altijd te danken aan de samenhang tussen de geomorfologische condities van het terrein met de aanwezige bodemstructuur, de aanleg en inrichting van het park, en de vrijheid om zich te ontwikkelen via een redelijk ongestoorde successie (opvolging) van de vegetaties en de daarmee samenhangende fauna.

Dat het landgoed lang in één hand is gebleven, namelijk van de zorginstelling, heeft in belangrijke mate aan die ongestoordheid bijgedragen. Het langdurig conserverend karakter van het beheer van het landgoed vormt de basis van het huidige ecologisch belang van het gebied. De biodiversiteit is aanzienlijk en vooral bijzonder van samenstelling. Dat is meteen ook de reden waarom het grootste deel van het landgoed onderdeel is geworden van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Oegstgeest kan daar trots op zijn en moet het daarom koesteren.

Inventarisatie flora en fauna

Gezien de hoge natuurwetenschappelijke waarden en de ligging van het merendeel van het landgoed in het NNN is het noodzakelijk een volledige en uitgebreide geïntegreerde inventarisatie te laten uitvoeren van de totale flora en fauna. De gegevens zijn deels al beschikbaar, maar niet centraal opgeslagen. Diverse organisaties hebben al regelmatig in dit bijzondere gebied rondgekeken en hun waarnemingen vastgelegd. Plannen voor inrichting en gebruik en het toekomstig beheer van het terrein dienen op de resultaten van deze geïntegreerde inventarisatie te worden afgestemd.

Monumenten en cultureel erfgoed

Het gebied van en rondom het landgoed Endegeest kent een rijke verzameling mooie en bijzondere gebouwen, zijnde belangrijke bouwstenen voor de waarde als cultureel erfgoed binnen Oegstgeest.

Het betreft rijksmonumenten, zoals het kasteel Endegeest, de ijskelder en de tuinobelisk die afkomstig is van het voormalige kasteel Abtspoel op nu op het terrein staat. Maar ook de buitenplaats Rhijngest met koetshuis en zijn omliggende tuin met theekoepel, en het gemeentehuis met tuinpaviljoen hebben de status van rijksmonument. In het prachtige Wilhelminapark staat een groot aantal woningen waarvan een aantal de status van rijksmonument heeft. Voorts staan er aan de Endegeesterstraatweg nog twee gemeentelijke monumenten. Kortom een prachtig samenstel van gebouwen, samen een

belangrijk onderdeel van het culturele erfgoed van Oegstgeest. Voor het totaalbeeld van dit erfgoed is de website van de VOO: www.oudoegstgeest.nl (bij het trefwoord 'erfgoed') te raadplegen.

Monumenten staan echter niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van het gebied waarin ze staan en het ontstaan en functioneren ervan. In ons gebied vormen de natuur, het landschap, de wateren en de (bos)wegen samen met de monumenten een belangrijk cultureel erfgoed. Ieder object apart heeft zijn kwaliteit, maar samen hebben zij een hoge culturele waarde. Deze gezamenlijkheid vraagt bijzondere aandacht, die anders en veel meer is dan de intentie om losstaande onderdelen te beschermen.

De Vereniging Oud Oegstgeest staat niet alleen in het onderkennen van de waarde van cultureel erfgoed. Op landelijk niveau heeft de Bond Heemschut: www.heemschut.nl in een recent document, gericht aan de lokale politiek, aandacht gevraagd voor het belang van cultureel erfgoed. Zij stellen dat erfgoed een gemeente een gezicht geeft, en dat er door herbestemming van locaties nieuwe kansen geboden kunnen worden. Ook kan erfgoed geld opleveren en mensen samenbrengen. En tot slot stellen zij, dat goed beheer van erfgoed een bijdrage levert aan een duurzame gemeente.

Beschermd dorpsgezicht Wilhelminapark en Geesten

In het bestemmingsplangebied Wilhelminapark en Geesten, vastgesteld in 2010, ligt het door het rijk beschermd verklaarde Dorpsgezicht Wilhelminapark en Geesten, vastgesteld in 2006. Dit beschermd dorpsgezicht, in hoofdlijnen omvattende het Wilhelminapark, de Endegeesterstraatweg, de omgeving van het gemeentehuis en buitenplaats Rhijngest, het kasteel en landgoed Endegeest, inclusief het land van Bremmer (boezem van de Oudenhofpolder) is een zeer belangrijk onderdeel van dit deel van onze gemeente, omdat de uitstraling van de kwaliteit van de woningen, zoals gelegen in het Wilhelminapark, ver het gebied ingaat en een samenhang vormt met de monumentale gebouwen aan de Rhijngeststraatweg en de Endegeesterstraatweg, tot en met de bebouwing van en rondom het kasteel. Veranderingen in één deel van het beschermd dorpsgezicht, zoals nu voor het landgoed is voorzien, zullen doorwerken in de kwaliteit van het gehele gebied.

Het beschermd dorpsgezicht is in 2006 als één gebied vastgesteld en als zodanig opgenomen in het bestemmingsplan Wilhelminapark en Geesten uit 2010. Het is niet toegestaan om in delen van het beschermd dorpsgezicht wijzigingen aan te brengen, zonder het geheel in ogenschouw te nemen en via de geëigende ruimtelijke procedures vast te leggen.

Regionale ruimtelijke samenhang

Landgoed Endegeest en het gebied, dat in het NNN is opgenomen, vormen onderdelen van grotere netwerken, die deels buiten de gemeentegrens van Oegstgeest liggen. Op gemeentelijk niveau is een samenhangend netwerk van groene verbindingen omschreven in het gemeentelijk Groenbeleidsplan (2002) en de bijgewerkte versie ervan (Groenvisie, 2011). Directe en voor de hand liggende verbindingen betreffen die met het Bos van Rhijngest en de aangrenzende gronden van de huizen ten westen van de Endegeester- en Rhijngeststraatweg, evenals met de omgeving van het gemeentehuis. Ook is de samenhang van belang met het fraai aangelegde Wilhelminapark, de wijk ten oosten van die wegen. Het landgoed is daarnaast onderdeel van de provinciale Landgoederenzone die de Wassenaarse landgoederen langs de binnenduinrand via Endegeest (met als tussenstap de Leidse Hout) en Oud-Poelgeest met het landgoed Huys te Warmont verbindt. In dit netwerk past ook het Bos van Bosman, gelegen nabij de Rijnsburgerweg in Leiden, dat aansluit op het Bio Science Park, waarvoor op het ogenblik een Biodiversiteitsplan wordt opgesteld. Al deze verbindingen zijn niet alleen van belang in landschappelijke zin, maar ook als ecologische verbindingen en als recreatief netwerk.

Maatschappelijke functies

Het gebied van het landgoed heeft niet alleen – en vanzelfsprekend – een functie voor inwoners en bezoekers van Oegstgeest (recreatie, gezondheid, welbevinden, cultuur etc.) en inwoners van omliggende gemeenten, maar vormt door zijn ligging ook een belangrijke buffer tussen het Bio Science Park van Leiden met het bijbehorende verkeer en de woonkern van het oude dorp Oegstgeest. De buffer zou naast zijn ruimtelijke functie ook van grote waarde kunnen zijn voor de bewoners en werknemers van het Bio Science Park. Het is voor bedrijven van belang om aan werknemers een ontspannende en gezonde omgeving te bieden die in een werkpauze even afleiding

kan bieden. Het terrein van Heineken, liggende in het bedrijventerrein Grote Polder in Zoeterwoude, is daarvan een bekend voorbeeld. Het is wel van belang dit gebruik goed af te stemmen met de andere bestaande – deels kwetsbare – gebruikers van het gebied, zoals de bewoners van de twee gescheiden zorgafdelingen van Rivierduinen die op het landgoed gevestigd blijven.

De toekomst: wat en hoe?

Voorgenomen ontwikkelingen en hun mogelijke effecten

In het Ambitiedocument Gebiedsontwikkeling Park Endegeest staat een aantal mogelijke ontwikkelingen voor het gebied en de gebouwen van en rondom het kasteel. Deze betreffen o.a. een mogelijke toename in de hoeveelheid bebouwing op het terrein, zowel voor wonen als in de vorm van kantoren. Voorts een verandering in de aard van de functies, bijvoorbeeld van zorg naar wonen en de gevolgen ervan, bijvoorbeeld extra verkeer. Ook wordt er gedacht aan extra infrastructuur voor de voetganger, fiets en auto, inclusief nieuwe parkeervoorzieningen, boven, dan wel ondergronds. Naast ontwikkelingen op het terrein zelf krijgen ook gebouwen aan de westzijde van de Endegeesterstraatweg, zoals het voormalige schoolgebouw, wellicht een andere functie.

De opstellers van deze Visie van AGN en VOO beseffen dat het gebied van het landgoed niet 'op slot' gezet kan en moet worden. Nieuwe functies of andere invullingen van het bestaande kunnen bijdragen aan de levensvatbaarheid van het gebied. Maar bij het plannen van de komende activiteiten is het van groot belang goed zicht te hebben op de te verwachten effecten, hun samenhang en de doorwerking in ruimte en tijd. Ontwikkelingen die het karakter van het landschap versterken ondersteunen wij van harte. Er kunnen echter ook ontwikkelingen zijn die het karakter van het gebied aantasten. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan mogelijke veranderingen in het landschap door (her)inrichting vanwege bebouwing op een niet passende plaats en aan veranderingen in natuur en bodemkwaliteiten door nieuwe activiteiten. Zo lijkt ondergronds parkeren vanuit de visuele beleving een goede oplossing, maar het terrein van Endegeest met zijn bijzondere bodemstructuur kan dit op een aantal plaatsen niet aan. Mogelijk kunnen de huidige parkeerlocaties beter worden ingericht en ontsloten.

Bij eventueel nieuwe bebouwing is de bouwhoogte, het karakter en de locatie ervan zeer belangrijk, omdat bij verkeerde keuzes het karakter van het landgoed op die plaatsen verloren kan gaan. Wij stellen voor om goed te kijken of huidige gebouwen niet voor andere functies geschikt gemaakt kunnen worden, met aandacht voor wonen, omdat daar in onze regio een grote vraag naar is.

In het Ambitiedocument is een aantal ontwikkelingsmogelijkheden benoemd; er zijn nog geen keuzes gemaakt. De intentie van de gemeente is om in een Gebiedsvisie wel tot keuzes te komen. Dit kan volgens ons pas, nadat de bestaande situatie, de eventuele ingrepen en hun effecten nauwkeurig in beeld zijn gebracht. Pas dan is een verantwoorde afweging mogelijk en kunnen keuzes worden gemaakt.

Om dit te illustreren noemen we de optie om een extra wandelpad voor een betere ontsluiting van het park aan de zuidwest zijde aan te leggen. Een dergelijk pad valt te overwegen, maar moet zo min mogelijk de kwaliteit van het gebied aantasten. Daarom moeten ook de effecten van zo'n ogenschijnlijk zeer summiere ingreep volledig in beeld worden gebracht en beoordeeld. Dit geldt ook als aan een fietsverbinding door of nabij het gebied wordt gedacht.

Bestuurlijke procedures over ruimtelijke inrichting, herziening bestemmingsplan Wilhelminapark en Geesten

Het Ambitiedocument Gebiedsontwikkeling Park Endegeest beschouwt slechts een beperkt gebied: het kasteel en zijn omgeving. Een nog niet beantwoorde vraag is over welk gebied de op te stellen Gebiedsvisie zich zal uitstrekken. En in het verlengde daarvan hoe de ruimtelijke vaststelling daarvan verloopt. De Adviescommissie Groen en Natuur en de Vereniging Oud Oegstgeest stellen, dat de waarde van het nu beschouwde gebied te groot is om in de vorm van een deelplan aan het huidige bestemmingsplan te worden toegevoegd. Sommigen noemen dit het maken van een 'postzegelplan': slechts de veranderingen in een klein deelgebied worden in een ruimtelijk plan vastgelegd en de rest van het gebied blijft niet alleen fysiek, maar ook in het plan ongewijzigd. Maar daarmee ontken je de betekenis van de doorwerking van activiteiten vanuit dit kleine deelgebied op zijn omgeving en de samenhang tussen de diverse onderdelen.

Wij stellen dat de ruimtelijke betekenis (in de 'diepste' betekenis van het woord) alleen tot zijn recht kan komen, als de verschillende afwegingen van de ingrepen voor het gehele gebied van het bestemmingsplan worden gemaakt. Het bestemmingsplan omvat een groter gebied dan het beschermd dorpsgezicht en loopt door tot aan de A44. Deze keuze voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het gehele gebied betekent dat het huidige bestemmingsplan Wilhelminapark en Geesten met de daarin vastgelegde huidige bestemmingen van kracht blijft, totdat het nieuwe bestemmingsplan door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit geldt dus voor het gebied dat nu in de verkoop is en uiteraard ook voor de deelgebieden daar buiten. Onze beide organisaties willen daarbij ook nadrukkelijk aandacht vragen voor de beoogde veranderingen binnen de locatie Centrum 45 en de daarbij behorende omgeving nabij het gemeentehuis. Ook voor dat deelgebied is momenteel een heroverweging gaande.

Het gaat bij dit alles niet alleen om een vakinhoudelijke afweging van de ingrepen en hun effecten, maar ook om toepassing van de regels van vooroverleg, inspraak, bezwaar en beroep. Onze inschatting is dat een vernieuwd bestemmingsplan niet eerder dan eind 2018 door de gemeenteraad kan worden vastgesteld. De gemeente Oegstgeest is de bestuurlijk verantwoordelijke voor het op- en vaststellen van dit plan en zijn voorloper de Gebiedsvisie. In het voorbereidingstraject kan de inbreng van belanghebbenden, zijnde de huidige en toekomstige eigenaren, natuur- en cultuurorganisaties, bewoners en omwonenden etc. niet worden gemist.

Toekomstig beheer

Resultaat van het bijzondere karakter van het terrein is het vóórkomen van soorten die in hoge mate bescherming behoeven vanwege hun zeldzaamheid; ze verdwijnen elders in het land door menselijke activiteiten. Deze soorten staan daarom op 'Rode lijsten', een instrument om aandacht te vragen voor met uitsterven bedreigde soorten. Een deel van de Rode-lijst-soorten geniet bescherming op grond van de Wet natuurbescherming die sinds 1 januari 2017 van kracht is. Van belang is daarom om de ongestoordheid in het landgoedgebied zo veel mogelijk te handhaven. De beheerregels voor terreinen in het NNN eisen dat ook.

Het zou aanbeveling verdienen het beheer van het gehele gebied – dus ook de delen die in gebruik blijven bij Rivierduinen – gezien de bijzondere landschappelijke en ecologische kwaliteiten in handen te leggen van één beherende organisatie. Het is zeker de moeite waard om daarbij te denken aan de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, die al vergelijkbare taken binnen de gemeente op zich heeft genomen.

Aanbevelingen

De Vereniging Oud Oegstgeest, de Adviescommissie Groen en Natuur en de anderen die bij het opstellen van deze visie betrokken zijn, ronden dit document met een aantal aanbevelingen af. Deze richten zich op de waarden van het gebied, op de komende ontwikkelingen en op de ruimtelijke plannen en procedures.

- Het is noodzakelijk, en zelfs wettelijk verplicht, om bij een nieuw bestemmingsplan, een volledige en uitgebreide geïntegreerde inventarisatie te laten uitvoeren van de totale flora en fauna, de bodem etc. Veel kennis is al aanwezig, maar dient voor het gebied van Wilhelminapark en Geesten bijeengebracht te worden. Het deel van het gebied dat in het Nationaal Natuur Netwerk ligt is hierbij van bijzonder belang.
- Monumenten en cultureel erfgoed moeten met hun begrenzingen alle samen op één kaart beschikbaar komen. Vele websites, waaronder die van de VOO, leveren al veel informatie aan. Consultatie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zal ook belangwekkende informatie opleveren.
- Alle beschermingsregels die bij de verschillende beschermingsregimes gelden moeten als totaalbeeld beschikbaar komen.
- Plannen voor ontwikkeling, inrichting, gebruik en het toekomstig beheer van het gebied, waarbinnen het landgoed, dienen op de resultaten van de inventarisaties te worden afgestemd.
- De effecten van de activiteiten dienen nauwkeurig en in samenhang in beeld te worden gebracht, waarna bouwstenen voor het ruimtelijk plan kunnen worden vastgesteld.
- De nieuwe activiteiten dienen te passen binnen de kwaliteiten, de aard en de historische waarde van het gebied en het regionale belang van groene verbindingen.

- Het verdient aanbeveling een zo groot mogelijk deel van het natuur- en cultuurterrein als eenheid te laten beheren door een op deze terreinen ervaren beheerorganisatie.
- Inrichting en gebruik van het gebied dienen goed te worden afgestemd met de andere bestaande – deels kwetsbare – gebruikers van het gebied, zoals de twee gescheiden zorgafdelingen van Rivierduinen die op het landgoed gevestigd blijven.
- Voor het gehele gebied dient het bestemmingsplan Wilhelminapark en Geesten te worden gewijzigd, met een sturende rol voor de gemeente Oegstgeest en is betrokkenheid van eigenaren en gebruikers, natuur- en cultuurorganisaties, bewoners en omwonenden, ook uit de buurgemeente Leiden essentieel. De resultaten van de huidige discussie over het Ambitiedocument en die over de nog op te stellen Gebiedsvisie kunnen daarin worden verwerkt.

Slotwoord

Deze visie is opgesteld onder redactie van de Adviescommissie Groen en Natuur en de Vereniging Oud Oegstgeest. Vele anderen hebben hierbij hun inbreng geleverd. Wij allen verwachten dat deze Visie voor de gemeenteraad een relevant document is om binnen de raad het debat over de toekomst van het zo belangrijke gebied van en rondom het landgoed Endegeest te voeren. Wij gaan ervan uit, dat het College van Burgemeester en wethouders onze organisaties betreft bij de gedachteontwikkeling over de invulling van de komende plannen.

En tot slot hopen wij, dat wij de Oegstgeester bevolking een handvat hebben gegeven om samen met ons te werken aan een goede inrichting en beheer van het waardevolle gebied Wilhelminapark en Geesten. De cultuurhistorische en de natuurwaarde zijn hiervoor te bijzonder. Kort gezegd: Het landgoed en het kasteel verwachten dit van ons!

Ondertekend door:

Peter van Helsdingen, voorzitter Adviescommissie Groen en Natuur

Rianne Meester-Broertjes, voorzitter Vereniging Oud Oegstgeest